

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3ObdoZ/1/2023
Identifikačné číslo spisu: 8118202949
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:8118202949.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozska 2, Bratislava, IČO: 35 724 803, proti žalovanému: Mgr. B. C., narodený X. L. XXXX, bytom I. X, O., zastúpený JUDr. Vlastou Pastorkovou, advokátkou so sídlom Strojárska 3998, Snina, o zaplatenie 13 503,54 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 22CbZm/7/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. novembra 2022 č. k. 5CoZm/1/2022-310, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. februára 2022 č. k. 22CbZm/7/2018-170 vo výroku I. rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 13 503,54 eura so zmenkovým úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 13 503,54 eura od 10. januára 2017 do zaplatenia a odmenu vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy, t. j. 44 eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku II. súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že pôvodný žalobca Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, Bratislava, IČO: 36 854 140 (ďalej len „ČSOB“) sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručenému súdu prvej inštancie 19. marca 2018 domáhal zaplatenia sumy 13 503,54 eura s príslušenstvom a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzatvoril 14. mája 2013 ako veriteľ so spoločnosťou PEMA GROUP, s.r.o., so sídlom Sládkovičova 326, Snina, IČO: 36 492 744 (ďalej len „PEMA GROUP“) ako dlžníkom Zmluvu o investičnom úvere č. 5767699M1 (ďalej len „úverová zmluva“), na základe ktorej boli spoločnosti PEMA GROUP poskytnuté peňažné

prostriedky formou úveru do výšky úverového limitu 15 580 eur. Na účely zabezpečenia všetkých nárokov z úverovej zmluvy spoločnosť PEMA GROUP dňa 14. mája 2023 vystavila na rad ČSOB blankozmenku, ktorá v dobe jej vystavenia nebola vyplnená v údajoch zmenkovej sumy a dátume splatnosti. Spoločnosť PEMA GROUP ako dlžník spolu so žalovaným ako avalom udelili v čl. II. ods. 2 Dohody o vyplňovacom zmenkovom práve č. 5767699M1/D1 zo 14. mája 2023 (ďalej len „dohoda o vyplňovacom zmenkovom práve“) žalobcovi právo doplniť blankozmenku o chýbajúci údaj, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. II. ods. 1 dohody o vyplňovacom zmenkovom práve. Pre neplnenie zmluvných podmienok došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, ČSOB v súlade s dohodou o vyplňovacom zmenkovom práve riadne a včas vyplnila chýbajúce údaje, tak že zmenkovou sumou je suma 13 503,54 eura a dátumom splatnosti je 9. január 2017. Žiaden z povinných subjektov záväzkov ku dňu podania žaloby napriek výzve nesplnil.

3. Súd prvej inštancie vydal 9. júla 2018 platobný rozkaz č. k. 22CbZm/7/2018-19, proti ktorému podal žalovaný odpor, v ktorom namietal, že zmenka nebola vyplnená v súlade s dohodou o vyplňovacom zmenkovom práve. Žalovaný zároveň namietal, že 10. marca 2016 prišlo k zmene dlžníka zo spoločnosti PEMA GROUP na spoločnosť RIGA s. r. o., so sídlom Klariská 7, Bratislava, IČO: 46 825 673 (ďalej len „RIGA“), na základe zlúčenia. Súd prvej inštancie uznesením z 19. septembra 2018 č. k. 22CbZm/7/2018-53 platobný rozkaz zrušil.

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že predložená zmenka spĺňa formálne náležitosti platnosti, preto bez ďalšieho zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie, teda majiteľ zmenky nemusí preukazovať existenciu a výšku zmenkového dlhu. Z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu alebo k vymáhaniu preukazovať, že mu povinný zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje. K spôsobu doplnenia zmenky o údaj dátumu splatnosti a zmenkovú sumu súd prvej inštancie uviedol, že z obsahu úverovej zmluvy [čl. VIII. ods. 2 písm. b)] jednoznačne vyplýva, že žalobca postupoval v súlade s úverovou zmluvou, keď oznámenie o predčasnej splatnosti pohľadávok adresoval spoločnosti PEMA GROUP ako dlžníkovi, a nie žalovanému ako avalistovi. Žalovaný nie je zmluvnou stranou úverovej zmluvy a žalovaný sa stal zaviazaným až po vyplnení zmenky a až od daného okamihu bol oprávnený byť informovaný o jednotlivých skutočnostiach. Ani z obsahu dohody o vyplňovacom zmenkovom práve nevyplýva, že by podmienkou vyplnenia zmenky bolo zaslanie oznámenia o predčasnej splatnosti úveru žalovanému ako avalistovi. Z obsahu dohody o vyplňovacom zmenkovom práve vyplýva iba povinnosť žalobcu zaslať žalovanému ako avalistovi oznámenie o tom, že žalobca použil zmenku ako zabezpečenie svojej pohľadávky a povinnosť vyzvať vystaviteľa a avalistu na zaplatenie zmenky k dátumu splatnosti. Žalobca k žalobe priložil Oznámenie o vyplnení blankozmenky a výzva na zaplatenie, ktoré bolo adresované žalovanému spolu s doručenkou, z ktorej vyplýva, že žalovaný zásielku osobne prevzal.

5. K argumentácii žalovaného, že sa zaviazal ako ručiteľ splniť záväzok konkrétneho dlžníka, a nie jeho právneho nástupcu, súd prvej inštancie uviedol, že nie je možné zrovnávať dohodu o prevzatí dlhu podľa § 531 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, ktorej podmienkou je súhlas veriteľa s univerzálnou sukcesiou do práv a povinností, ku ktorej prišlo pri zlúčení obchodných spoločností. Preto podľa súdu prvej inštancie nebolo možné aplikovať závery Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 3CoZm/33/2012, na ktoré sa odvolával žalovaný. Analogicky ale bolo možné aplikovať závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 5. októbra 2005 sp. zn. 35Obdo/653/2004, podľa ktorých zabezpečenie dlhu poskytnutého treťou osobou naďalej trvá aj vtedy, ak táto osoba nedá súhlas so zmenou v osobe dlžníka, ku ktorej došlo v dôsledku zmluvy o predaji (vkladu) podniku. Pri univerzálnej sukcesii nedochádza k prevodu záväzkov, ale dochádza k ich prechodu na právneho nástupcu bez ohľadu na súhlas veriteľa. Zlúčením vystaviteľa a pôvodného dlžníka PEMA GROUP so spoločnosťou RIGA nedošlo k zmene v obsahu záväzku, keďže právny nástupca zlúčením univerzálne vstúpil do právneho postavenia pôvodného dlžníka a zabezpečenie dlhu žalovaným naďalej trvá.

6. Súd prvej inštancie poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 10. novembra 2006 sp. zn. III. ÚS 356/06, v ktorom ústavný súd uviedol, že charakteristickým

znakom zabezpečovacích záväzkov býva ich akcesorita a subsidiarita. Pre zmenkové záväzky je naopak typická ich samostatnosť. Zmenečné ručenie teda nemôže byť zaisťovacím inštitútom nadaným v plnej miere typickými vlastnosťami zabezpečovacích záväzkov a súčasne v sebe zahŕňať štandardný a vo svojej podstate diametrálne odlišný zmenkový záväzok.

7. K namietanému nepreukázaniu výšky zmenkovej sumy súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný nepredložil ani neoznačil dôkazy preukazujúce, že by zmenková suma bola určená v nesprávnej výške. Súd prvej inštancie mal zmenkovú sumu za preukázanú už pri podaní návrhu, a to na základe výpisu informácie o úverovom účte.

8. Súd prvej inštancie poukázal aj na pojednávanie uskutočnené 21. februára 2022 o 9:30 hod a žiadosť právneho zástupcu žalovaného o odročenie tohto pojednávania z dôvodu kolízie s iným pojednávaním žalovaného na Okresnom súde Humenné, pričom uvedený dôvod odročenia pojednávania nepovažoval za dôležitý. Podľa § 183 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) možno od advokáta vždy spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom. Z predloženého predvolania žalovaného na pojednávanie na Okresnom súde Humenné zároveň nebolo podľa súdu prvej inštancie zrejmé, kedy bol termín oznámený alebo či sa na úkone vyžaduje prítomnosť žalovaného, resp. jeho zástupcu. Súd prvej inštancie riadne uskutočnil 21. februára 2022 pojednávanie a neúčast' žalovaného a jeho právneho zástupcu na pojednávaní nepredstavovala prekážku, pre ktorú súd nemohol vo veci konať a rozhodnúť, keďže žalovaný bol na pojednávanie riadne predvolaný. Súd prvej inštancie v súlade s § 183 ods. 4 CSP upovedomil právneho zástupcu žalovaného, že ním uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý a pojednávanie stanovené na 21. februára 2022 sa na súde uskutoční aj bez prítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu, pričom súd bude akceptovať ich ospravedlnenú neúčast'. Súd prvej inštancie v odôvodnení poukázal aj na skutočnosť, že posledné pojednávanie sa vo veci uskutočnilo 29. apríla 2019, na ktorom právny zástupca žalovaného uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, neoznačuje ďalšie dôkazy a zotráva na svojich prednesoch, pričom následne vytýčené termíny pojednávania boli z dôvodu opatrení v súvislosti so zamedzením šírenia ochorenia COVID 19 alebo z dôvodu na strane žalovaného zrušené. Žalovanému bol poskytnutý dostatočný priestor na vyjadrenie k predmetu konania.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na základe odvolania podaného žalovaným rozsudkom z 10. novembra 2022 č. k. 5CoZm/1/2022-310 vo výroku I. pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu, a to tak, že namiesto pôvodného žalobcu ČSOB do konania vstupuje spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803 (ďalej len „EOS KSI“), vo výroku II. odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vo výroku III. nepriznal sporovým stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Vzhľadom na návrh pôvodného žalobcu z 20. septembra 2022 na zmenu strany sporu v postavení žalobcu a súhlas so vstupom do konania na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 483/2022 z 9. septembra 2022 odvolací súd pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu tak, že do konania namiesto žalobcu vstúpila spoločnosť EOS KSI.

11. Odvolací súd k odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa uskutočnenia pojednávania súdom prvej inštancie 21. februára 2022 bez účasti žalovaného uviedol, že súd prvej inštancie nevyhovenie žiadosti neodôvodnil ustanoveniami týkajúcimi sa sporovej strany. Podľa § 178 ods. 1 CSP ak je strana zastúpená zástupcom na celé konanie, súd na pojednávanie spravidla predvolá len zástupcu, stranu súd predvolá, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch. Pojednávanie uskutočnené 21. februára 2022 nebolo podľa odvolacieho súdu pojednávaním, na ktorom bolo nevyhnutné vykonať výsluch žalovaného, keďže nasledovalo po pojednávaní, kde právny zástupca žalovaného uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a zotráva na svojich prednesoch. Súd prvej inštancie akceptoval ospravedlnenie neúčasti žalovaného a jeho právneho zástupcu a riadne oznámil, že sa bude konať v ich neprítomnosti. Z ospravedlnenia právneho zástupcu neboli zrejmé dôvody, ktoré by poukazovali na okolnosti, ktoré by neumožňovali spravodlivo požadovať, aby sa právny zástupca nechal zastúpiť.

12. Súd prvej inštancie sa podľa odvolacieho súdu dôsledne vysporiadal so správnosťou vyplnenia blankozmeniek, so zaslaním oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávok dlžníkovi a so zmenou dlžníka a dopadom na povinnosť žalovaného plniť svoj záväzok vyplývajúci mu zo zmenky. Odvolací súd poukázal na čl. III. bod 2 dohody o vyplňovacom zmenkovom práve, podľa ktorého je banka oprávnená doplnenú zmenku použiť na uspokojenie akéhokoľvek nároku banky vzniknutého na základe záväzkového vzťahu z úverovej zmluvy, prípadne vzniknutého v priamej súvislosti s ním. Odvolací súd zároveň doplnil, že podľa výpisu z obchodného registra týkajúceho sa dlžníka, bol žalovaný v čase podpisu úverovej zmluvy a dohody o vyplňovacom zmenkovom práve jediným spoločníkom a jediným konateľom dlžníka, pričom dlžník zanikol dobrovoľným zlúčením, ku ktorému došlo na základe rozhodnutia žalovaného. Preto podľa odvolacieho súdu bolo možné vylúčiť akékoľvek pochybnosti o tom, že žalovaný už od začiatku zmluvného vzťahu s pôvodným žalobcom nemal vedomosť o tom, čo ho čaká, ak dlžník nesplní voči pôvodnému žalobcovi svoj záväzok.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietne.

14. Dovolací dôvod žalovaný vymedzil podľa § 431 ods. 1 CSP vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd sa podľa dovolateľa nevysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré boli podstatné pre rozhodnutie. Podľa § 387 ods. 3 CSP sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

15. Žalovaný poukázal na chýbajúce odôvodnenie v rozhodnutí odvolacieho súdu vo vzťahu k vybaveniu žiadosti o odročenie pojednávania zo strany žalovaného. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa dovolateľa zrejmé, ako sa s postupom súdu prvej inštancie odvolací súd vysporiadal. Dovolateľ pritom poukázal na to, že odvolací súd žiadal od súdu prvej inštancie informácie o tom, ktorou osobu a kedy bolo sporovým stranám doručované oznámenie z 18. februára 2022 nachádzajúce sa na č. l. 167 súdneho spisu. Za podozrivé dovolateľ označil nemožnosť dohľadania e-mailovej správy, ktorou bolo oznámenie z 18. februára 2022 zaslané právnenému zástupcovi žalovaného.

16. Odvolací súd sa podľa dovolateľa nevysporiadal ani s odvolacou námietkou týkajúcou sa správnosti vyplnenia blankozmenky. Žalobca v konaní nepreukázal, že najprv vyhlásil predčasnú splatnosť pohľadávok v súlade s čl. VIII. ods. 2. písm. b) úverovej zmluvy, teda že zaslal oznámenie o vyhlásení pohľadávok za splatné klientovi. Rovnako sa odvolací súd podľa dovolateľa nevysporiadal s odvolacou námietkou týkajúcou sa zmeny dlžníka zo spoločnosti PEMA GROUP na spoločnosť RIGA. Zmenou dlžníka sa zmenili zmluvné podmienky, za ktorých boli zabezpečená zmenka veriteľovi vystavená.

17. K dovolaniu žalovaného doručil vyjadrenie žalobca zastúpený Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 53 255 739 (ďalej len „Remedium Legal“). K vyjadreniu žalobcu nebolo pripojené splnomocnenie udelené žalobcom advokátskej kancelárii Remedium Legal. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) výzvou zo 14. augusta 2023 vyzval žalobcu, ako aj advokátsku kanceláriu Remedium Legal na predloženie splnomocnenia k zastupovaniu žalobcu v lehote desiatich dní odo dňa doručenia výzvy s poučením, že inak nebude na vyjadrenie žalobcu prihliadať. Výzva bola žalobcovi doručená 17. augusta 2023 a advokátskej kancelárii Remedium Legal 28. augusta 2023. Najvyššiemu súdu bola 30. augusta 2023 doručená žiadosť advokátskej kancelárie Remedium Legal o predĺženie lehoty na predloženie splnomocnenia, ktorej najvyšší súd vyhovel a lehotu predĺžil do 15. septembra 2023. Ani v uvedenej predĺženej lehote ale najvyššiemu súdu nebolo doručené splnomocnenie udelené žalobcom advokátskej kancelárii Remedium Legal, najvyšší súd preto na vyjadrenie žalobcu z 5. júna 2023 v dovolacom konaní neprihliada.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

19. Najvyšší súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že žalovaný v dovolaní v čl. II. uviedol, že podáva dovolanie proti výroku III. rozsudku odvolacieho súdu. Tretím výrokom napadnutého rozsudku odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Z ďalšieho obsahu dovolania žalovaného, z vymedzených dovolacích dôvodov, ako aj z úvodnej strany dovolania, ale podľa najvyššieho súdu vyplýva, že žalovaný dovolanie uplatnil proti výroku II. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie a v čl. II. dovolania žalovaného ide o zrejmu chybu v písaní. Uvedenému nasvedčuje aj skutočnosť, že žalovaný v predmetnej časti dovolania uviedol, že „proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5CoZm/1/2022-310 zo dňa 10.11.2022 a to voči výroku III. podáva žalobca z dôvodov podľa § 431 Civilného sporového poriadku v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ...“ V uvedenom vymedzení sa tak nachádzajú dve zrejme chyby, keď dovolanie podáva žalovaný a nie žalobca a žalovaný dovolacími dôvodmi nenapáda záver odvolacieho súdu o nároku sporových strán na trovy odvolacieho konania, ktorý ani nebol prijatý v neprospech dovolateľa (odvolací súd úspešnej protistrane náhradu trov odvolacieho konania nepriznal). Aj napriek skutočnosti, že dovolací súd je v zmysle § 439 CSP viazaný rozsahom dovolania, v tomto prípade by odopretie dovolacieho prieskumu v časti druhého výroku rozsudku odvolacieho súdu za prítomnosti zrejmej chyby v písaní bolo podľa najvyššieho súdu zhmotnením neprímerane formalistického prístupu dovolacieho súdu, ktorým by mohlo prísť k porušeniu procesných práv dovolateľa. Najvyšší súd sa preto zaoberal dovolacími dôvodmi vymedzenými žalovaným vo vzťahu k výroku II. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie.

20. Dovolateľ odvolaciemu súdu vyčíta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia spočívajúce v nevysporiadaní sa s podstatnými otázkami, ktoré v konaní vznikli a v nevysporiadaní sa s odvolacími námietkami žalovaného, čím je podľa žalovaného naplnený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

21. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní a pod. (pozri k tomu uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017, m. m. I. ÚS 570/2020, IV. ÚS 58/2021, IV. ÚS 88/2023).

22. Aj ústavný súd vo svojej rozhodovacej praxi prezentuje názor, podľa ktorého nedostatočná kvalita súdneho rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nezodpovedá procesným požiadavkám práva na spravodlivý proces, môže byť predmetom dovolacieho prieskumu v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (m. m. IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 447/2020, I. ÚS 570/2020). Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sťažovateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. III. ÚS 402/08, IV. ÚS 279/2018). Odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu je pritom potrebné posudzovať spoločne, pretože tvoria jeden celok (porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

23. Požiadavka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ale nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku, rozsudok z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku, rozsudok z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku, rozsudok z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

24. Žalovaný sa primárne v dovolaní venuje svojej námietke o uskutočnení pojednávania na súde prvej inštancie dňa 21. februára 2022 bez prítomnosti žalovaného, pričom súd prvej inštancie nevyhovел návrhu žalovaného na odročenie pojednávania. Odvolací súd podľa dovolateľa neposkytol žalovanému dostatočné vysvetlenie, ako posúdil postup súdu prvej inštancie, pričom dovolateľ poukázal aj na chýbajúci doklad o doručení e-mailovej správy o neakceptovaní žiadosti o odročenie pojednávania právnenmu zástupcovi žalovaného 18. februára 2022.

25. Najvyšší súd k tejto dovolacej námietke poukazuje najmä na skutočnosť, že žalovaný v dovolaní nenamieta, a rovnako ani v odvolaní nenamieta, že mu oznámenie súdu z 18. februára 2022 založené v súdnom spise na č. l. 167 doručované dňa 18. februára 2022 nebolo. Žalovaný v odvolaní namietal len nesprávne posúdenie žiadosti o odročenie pojednávania. Je preto možné rozumne dospieť k záveru, že oznámenie súdu prvej inštancie z 18. februára 2022 bolo žalovanému 18. februára 2022 doručované prostredníctvom e-mailovej správy adresovanej právnenmu zástupcovi žalovaného a žalovaný bol riadne upovedomený o tom, že jeho žiadosti o odročenie pojednávania súd prvej inštancie nevyhovел. Skutočnosť, že súd prvej inštancie nevedel s časovým odstupom dohľadať predmetnú e-mailovú správu a uvedená e-mailová správa nebola riadne zažurnalizovaná v súdnom spise, je procesným pochybením súdu prvej inštancie. Uvedeným procesným pochybením ale neprišlo k porušeniu procesných práv žalovaného alebo k znemožneniu ich uplatnenia, keď žalovaný v konaní ani sám nenamieta, že by mu oznámenie súdu doručované 18. februára 2022 nebolo, teda že by prišlo k porušeniu § 183 ods. 4 CSP. Nemožno preto podľa najvyššieho súdu hovoriť o nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorým by prišlo k naplneniu dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

26. Dovolací súd k samotnému nevyhoveniu žiadosti o odročenie pojednávania poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, kde súd prvej inštancie uviedol, že dôvod uvedený žalovaným na odročenie pojednávania nepovažoval za dôležitý, a to s poukazom na § 183 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého od advokáta možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom. Súd prvej inštancie si splnil svoju povinnosť v zmysle § 183 ods. 4 CSP bezodkladne upovedomiť právneho zástupcu žalovaného, že ním uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na predchádzajúce pojednávania uskutočnené 29. apríla 2019, na ktorom právny zástupca žalovaného uviedol, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania. K odvolacím námietkam žalovaného týkajúcim sa nesprávneho vyhodnotenia žiadosti o odročenie pojednávania odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 178 ods. 1 CSP, podľa ktorého, ak je strana zastúpená zástupcom na celé odvolacie konanie, súd na pojednávania spravidla predvolá len zástupcu; stranu predvolá, len ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch. Odvolací súd následne uviedol, že pojednávania uskutočnené 21. februára 2022 nebolo pojednávaním, na ktorom bolo nevyhnutné vykonať výsluch žalovaného a na predmetnom pojednávaní sa ani nevykonávalo žiadne dokazovanie. Uvedeným odvolací súd adresne a zrozumiteľne reagoval na odvolaciu námietku žalovaného, ktorou namietal, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal len s neprítomnosťou právneho zástupcu žalovaného a nie aj s neprítomnosťou samotného žalovaného. Odvolací sa ďalej (v odseku 24. až 28. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) venoval otázke, prečo samotný postup súdu prvej inštancie, ktorým nebolo vyhovené žiadosti žalovaného o odročenie pojednávania, považoval za správny.

27. Najvyšší súd zároveň považuje za potrebné zdôrazniť aj celkový procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý uskutočnil pojednávania 29. apríla 2019 za prítomnosti právneho zástupcu žalovaného, kde bolo právnenmu zástupcovi žalovaného umožnené sa k veci rozsiahlo vyjadriť a právny zástupca žalovaného na predmetnom pojednávaní uviedol, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania. Následné pojednávania vytyčené na deň 29. mája 2019 bolo zrušené z dôvodu neodkladného zdravotného vyšetrenia sudcu. Ďalšie pojednávania s termínom 10. júna 2020 bolo na základe žiadosti žalovaného odročené z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti právneho zástupcu žalovaného, pojednávania s termínom 23. septembra 2020 bolo na základe žiadosti žalovaného odročené z dôvodu kolízie s termínom pojednávania na Okresnom súde Humenné, pojednávania s termínom 28. októbra 2020 a rovnako pojednávania s termínom 17. marca 2021 boli zrušené z dôvodu opatrení súvisiacich so šírením ochorenia COVID-19 a pojednávania s termínom 18. októbra 2021 a 15. novembra 2021 boli odročené na základe žiadosti žalovaného z dôvodu dočasnej pracovnej neschopnosti žalovaného. Postup

súdu prvej inštancie bol preto vzhľadom aj na dĺžku doterajšieho konania, opakované žiadosti žalovaného o odročenie pojednávania, ktorým súd vyhovel, v súlade s princípom hospodárnosti konania, ktorý je vyjadrený v čl. 17 CSP.

28. Nie je preto možné v súvislosti s námietkami žalovaného týkajúcimi sa pojednávania uskutočneného na súde prvej inštancie 21. februára 2021 konštatovať dôvod prípustnosti dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd svoje závery k tejto odvolacej námietke riadne odôvodnil.

29. Ďalšia dovolacia námietka žalovaného sa týka nepreukázania vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávok v súlade s čl. VIII. ods. 2 písm. b) úverovej zmluvy vo vzťahu k spoločnosti PEMA GROUP, prípadne právnomu nástupcovi spoločnosti RIGA a nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v tejto otázke.

30. K uvedenej námietke už súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že z obsahu úverovej zmluvy [čl. VIII. ods. 2 písm. b)] vyplýva, že žalobca postupoval v súlade s úverovou zmluvou, keď oznámenie o predčasnej splatnosti pohľadávok adresoval dlžníkovi, a nie žalovanému ako avalistovi. Žalovaný nebol zmluvnou stranou úverovej zmluvy a zaviazaným sa stal až po vyplnení zmenky. Ani z obsahu dohody o vyplňovacom zmenkovom práve nevyplýva, že by podmienkou vyplnenia zmenky bolo zaslanie oznámenia o predčasnej splatnosti úveru žalovanému. Splnenie povinnosti vyplývajúcej z dohody o vyplňovacom zmenkovom práve voči žalovanému zaslať mu oznámenie o tom, že žalobca použil zmenku ako zabezpečenie zaplatenia svojej pohľadávky a povinnosť vyzvať vystaviteľa a avalistu na zaplatenie zmenky k dátumu splatnosti žalobca podľa súdu prvej inštancie splnil, pričom splnenie tejto povinnosti žalobca aj preukázal [Oznámenie o vyplnení blankozmenky a výzva na zaplatenie z 9. januára 2017 adresovaná žalovanému bola žalobcom do konania spolu s doručenkou riadne predložená (č. l. 11)]. Odvolací súd následne v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (odsek 28. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) a uviedol, že súd prvej inštancie sa dôsledne vysporiadal aj so správnosťou vyplnenia blankozmenky a zaslaním oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávok dlžníkovi.

31. Najvyšší súd k tejto dovolacej námietke žalovaného uvádza, že odôvodnenie odvolacieho súdu spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie považuje za logické a dostačujúce. Skutočnosť, že odvolací súd v tejto otázke len poukázal na správnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, nemožno považovať za nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, a to vzhľadom na totožné námietky žalovaného v odvolacom konaní a v konaní pred súdom prvej inštancie. Pokiaľ sa súd prvej inštancie už s uvedenou námietkou žalovaného riadne vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia, nie je potrebné, aby odvolací súd uvedené dôvody zopakoval v odôvodnení svojho rozhodnutia. Najvyšší súd zároveň poukazuje najmä na závery súdov nižšej inštancie, ktorými poukázali na skutočnosť, že žalovaný nebol zmluvnou stranou úverovej zmluvy, preto námietky týkajúce sa vzťahu medzi zmenkovým dlžníkom a majiteľom zmenky (doručenie oznámenia o predčasnej splatnosti úveru zmenkovému dlžníkovi), mu nepatria.

32. Z uvedených dôvodov najvyšší súd nezistil naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania žalovaného v zmysle § 420 písm. f) CSP ani pri tejto dovolacej námietke žalovaného.

33. Žalovaný v dovolaní namieta aj nedostatočné vysporiadanie sa s námietkou žalovaného, že jeho ručiteľský záväzok zabezpečoval záväzok konkrétneho zmenkového dlžníka a zlúčením zmenkového dlžníka so spoločnosťou RIGA malo prísť k zániku jeho ručiteľského záväzku.

34. Súd prvej inštancie k tejto námietke žalovaného poukázal najmä na skutočnosť, že žalovaný v konaní poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3CoZm/33/2012, ktoré sa týkalo dohody o prevzatí dlhu, čo nemožno stotožňovať s univerzálnou sukcesiou do práv a povinností, ktorá nastala v tomto prípade. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na závery uznesenia ústavného súdu z 10. novembra 2006 sp. zn. III. ÚS 356/06, v ktorom ústavný súd poukázal na špecifický charakter zmenkového ručenia vyznačujúci sa samostatnosťou, na rozdiel od typickej akcesority a subsidiarity v prípade zabezpečovacích záväzkov. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal na správnosť záverov

súdu prvej inštancie o následkoch zmeny dlžníka, pričom odkázal aj na čl. III. ods. 2 dohody o vyplňovacom zmenkovom práve a na skutočnosť, že práve žalovaný bol jediným spoločníkom a jediným konateľom dlžníka, ktorý zanikol dobrovoľným zlúčením na základe rozhodnutia žalovaného.

35. Najvyšší súd zároveň poukazuje aj na závery rozsudku najvyššieho súdu z 23. novembra 2006 sp. zn. 3Obo/362/2005, podľa ktorých zmenkové ručenie je zabezpečovacím vzťahom, v ktorom zmenkový ručiteľ vyznačí svoj záväzok popri inej zmenkovo zaviazanej osobe. Záväzok ručiteľa je akcesorický vo vzťahu ku zmenke ako listine a zabezpečuje splnenie pohľadávky zo zmenkového záväzku, pričom zmenkový ručiteľ je zaviazaný rovnako ako dlžník. ... Podľa § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. (zákon zmenkový a šekový) záväzok zmenkového ručiteľa je platný aj vtedy, ak záväzok, za ktorý sa zaručil, je neplatný z iného dôvodu, než pre vadu formy. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že záväzok zmenkového ručiteľa je nezávislý na záväzku dlžníka. Aj v prípade, ak by sa dlžník zbavil svojej povinnosti, vyplývajúcej zo zmenky preukázaním námietok, môže sa zmenkový veriteľ úspešne domôcť plnenia voči ručiteľovi. Zmenkový ručiteľ (aval) môže podľa § 17 zákona zmenkového a šekového robiť majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k majiteľovi zmenky, nie však na vzťahoch zmenkovo zaviazanej osoby, za ktorú bolo ručenie prevzaté, k majiteľovi zmenky.

36. Vzhľadom na uvedené závery najvyšší súd konštatuje, že súdy nižšej inštancie sa dostatočne vysporiadali aj s touto námietkou žalovaného, poskytli žalovanému špecifickú odpoveď na otázku, ktorá bola podstatná pre rozhodnutie tejto veci, a to zrozumiteľným spôsobom.

37. Najvyšší súd preto konštatuje, že súdy nižšej inštancie logicky kompaktné, dostačujúco a adresne poskytli žalovanému odpovede na podstatné námietky, ktoré v konaní vznikli. Pokiaľ dovolateľ poukazoval na § 387 ods. 3 CSP, uvedené ustanovenie neukladá odvolaciemu súdu povinnosť zopakovať dôvody uvedené už súdom prvej inštancie, ale ukladá odvolaciemu súdu povinnosť reagovať na odvolacie námietky žalovaného (čo môže odvolací súd uskutočniť aj odkazom na správnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) a poskytnúť odpovede na podstatné vyjadrenia sporových strán, na ktoré nereagoval súd prvej inštancie. Vzhľadom na obsahovo zhodné námietky žalovaného v konaní pred súdom prvej inštancie a v odvolacom konaní, najvyšší súd konštatuje, že odvolací súd sa nedopustil nesprávneho procesného postupu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f) CSP preto nie je možné založiť a najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

38. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovi ako úspešnej sporovej strane v dovolacom konaní nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že vzhľadom na nepredloženie splnomocnenia k vyjadreniu žalobcu k dovolaniu dovolací súd neprihliadal v dovolacom konaní na vyjadrenie žalobcu k dovolaniu, žalobcovi tak žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.